

Toimittajakoulutuksen neuvottelukunnan kokous 2/2010

4.10.2010, Svenska social- och kommunalhögskolan, Snellmaninkatu 12, huone 306

Läsnä:

Yliopistot

Ari Heinonen TaY

Kaarle Nordenstreng TaY

Raimo Salokangas JY

Saara Koho JY

Tom Moring SSKH (13.50–)

Henrika Zilliacus-Tikkanen SSKH

Tuomo Mörrä HY (–14.40)

Ammattikorkeakoulut

Merja Karppinen Haaga-Helia

Anna Vanninen Haaga-Helia

Pirita Juppi Diak

Anna Nevalainen Diak

Pertti Sillanpää Oulu

Daniel Wallenius Oulu

Työmarkkinakenttä

Maija-Leena Nissilä SJL

Jarmo Häkkinen SJL

Susanna Jääskeläinen SJL

Elina Saksala YLE

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Raimo Salokangas avasi kokouksen klo 13.17.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Kokouksen sihteeriksi valittiin Saara Koho.

3. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat. Kaarina Korkea-aojan jäätyä eläkkeelle Haaga-Helias edustaa neuvottelukunnassa Merja Karppinen.

4. Työjärjestyksen hyväksyminen

Päätettiin käsitellä Pohjoismaisen opettajaseminaarin järjestämistä kohdassa 13 Muut mahdolliset asiat.

5. Ilmoitusasiat

Jarmo Häkkinen, SJL: Tänä vuonna järjestetään isojen Journalismin päivien sijaan pienempiä alueellisia tapahtumia. Ne ovat osoittautuneet menestykseksi: Kuopiossa osallistujia oli 60, Oulussa 140 ja Helsinkiin on ilmoittautunut 400 henkilöä. Lisäksi 15.-16.10. järjestetään Pätkätyöseminaari Tampereella, jonne on ilmoittautunut 40 nuorta freelanceria ja opiskelijaa. – JH ja Kaarle Nordenstreng ovat osallistuneet World Journalism Education Congressiin Etelä-Afrikassa 5.-7.7.2010. Paikalla oli lähes 400 alan opettajaa ja tutkijaa.

Henrika Zilliacus-Tikkanen, SSKH: Tämän vuoden Pohjoismainen opettajaseminaari järjestettiin syksyllä Göteborgin lähellä Lökebergissä, osallistujia oli yli 80.

Ari Heinonen, TaY: Tampereella on haettavana journalistiikan vierailuprofessorin tehtävä. Siihen haetaan ammatissaan ansioitunutta toimittajaa, jolla on annettavaa myös tutkimuspuolelle. Deadline hakemuksille on 25.10.

Raimo Salokangas, JY: Neuvottelukunnan edellisessä kokouksessa päätettiin, että työvaliokunta kirjelmöisi Opetusministeriöön Turun Diakin toimittajakoulutuksen puolesta. Kirjelmöinti tehtiin.

6. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja hyväksyttiin sillä huomiolla, että Pirita Jupin etunimi ei ole Pinta.

7. Turun ammattikorkeakoulun hyväksyminen neuvottelukunnan jäseneksi Diakonia-ammattikorkeakoulun sijaan

Pirita Juppi kertoi, että Turun medianomikoulutuksen tilanne on muuttunut täysin viime kokouksesta, jonka aikaan näytti siltä, että koulutus lopetetaan. Medianomikoulutus siirtyy Turun ammattikorkeakoulun taideakatemiaan nimellä journalismin koulutusohjelma. Turun amk:n entinen viestintälinja muuttaa nimensä elokuvan ja tv:n koulutusohjelmaksi. Diakin medianomikoulutuksen henkilökunta siirtyy ns. vanhoina työntekijöinä uuden yksikön palvelukseen. Journalismin koulutusohjelman sisääntulo alkaa syksyllä 2011, aloituspaikkoja on 30. Juppi esitti, että päätös johtosäännön muuttamisesta tehtäisiin nyt, vaikka medianomikoulutus siirtyy Turun ammattikorkeakouluun vasta vuodenvaihteessa. Päätettiin hyväksyä Turun ammattikorkeakoulu neuvottelukunnan jäseneksi 1.1.2011 alkaen.

8. Työvaliokunnan täydentäminen Kaarina Korkeaojan jäätyä eläkkeelle

Merja Karppinen ilmoitti Haaga-Helian mielellään jatkavan edustustaan työvaliokunnassa. Valittiin Merja Karppinen työvaliokunnan jäseneksi.

9. Harjoittelupaikka- ja kesätyötilanne viime kesän tietojen valossa sekä harjoittelun tulevaisuudennäkymät

Ari Heinonen, TaY: Tampereella Kaarina Melakoski on tehnyt katsauksen harjoittelutilanteesta. Järjestelmä toimi menneenä kesänä kohtuullisen hyvin: hakijoina oli 44 opiskelijaa 50:stä, ja kolmea lukuunottamatta kaikille heistä löytyi harjoittelupaikat. Paikat olivat pääosin sanomalehdistöstä, jokunen myös aikakauslehdistä ja radiosta. Tyypillisesti harjoittelijoita otetaan 1–2 taloa kohti. Aikakauslehtiharjoitteluja oli tänä vuonna vaikea saada, samoin lehtikuvaajille tuntui olevan entistä vaikeampi löytää paikkoja. Tampereella harjoitteluun lähteville ja harjoittelun ohjaajille pidetään yhteinen tapaaminen, se on osoittautunut erittäin toimivaksi konseptiksi.

Raimo Salokangas, JY: Jyväskylässä jouduttiin luopumaan harjoittelutuen maksamisesta muutama vuosi sitten. Silloin Annamaija Manninen teki ison työn soittamalla työnantajia läpi ja puhumalla harjoittelun jatkamisen puolesta. Harjoittelu jatkuukin Jyväskylässä pääosin ennallaan. Viime kesän tilanne oli varsin hyvä. Varmoja harjoittelupaikkoja on Helsingin Sanomissa, Keski-suomalaisessa ja YLE radiouutisissa.

Henrika Zilliacus-Tikkanen, SSKH: Soc & komilla ei ole sopimusta toimitusten kanssa harjoittelusta, eikä se myöskään maksa pitkästä harjoittelusta. Ohjaajat saavat palkkion kahden viikon harjoittelun osalta, joka on opiskelijoille palkaton. Lisäksi on pakollinen kolmen kuukauden harjoittelu, joka osittain rahoitetaan stipendeillä. Se hoidetaan yleensä ensimmäisen opintovuoden jälkeisenä kesänä kesäajaisuuksilla, jotka opiskelijat hakevat itse. Kesätyötilanne oli tänä vuonna ihan hyvä.

Anna Vanninen, HH: Haaga-Helian harjoittelu on varsin laaja, 15 opintopistettä joko kuuden kuukauden harjoitteluna tai kahtena kolmen kuukauden harjoitteluna. Apurahasysteemiä ei ole ja opiskelijat saavat useimmiten palkkaa alle liiton suositusten tai eivät ollenkaan.

Pertti Sillanpää, Oamk: Oulussa opiskelijat suorittavat viiden kuukauden harjoittelunsa pääosin opintotuella. Onneksi harjoittelun jatkoksi saa usein palkallisen kesätyöpaikan. Opiskelun aikainen alan työkokemus hyväksytään harjoitteluksi, ja korkeintaan puolet harjoittelusta voi lukea hyväksi ennen opiskelua hankitulla työkokemuksella. Tiivistäen voisi sanoa, että harjoittelupaikkoja löytyy hyvin, mutta palkkaa niistä ei makseta.

Pirita Juppi, Diak: Turussa ei ole tapahtunut dramaattisia muutoksia. Harjoittelu on edelleen 30 opintopisteen laajuinen, siihen kuuluu yksi kuuden viikon harjoittelu ja pidempi kolmen kuukauden jakso. Harjoittelun suoritusajankohdan voi valita itse, se tuo opiskelijoille joustoa. Harjoittelun lähtökohta on oppiminen: opiskelijat kirjaavat ylös oppimistavoitteensa ja kirjoittavat harjoittelun jälkeen raportin oppimastaan.

Tuomo Mörä, HY: Harjoittelu kuuluu opintoihin, mutta sitä ei ole sidottu journalistiseen alaan. Noin viidesosa opiskelijoista tekee harjoittelunsa toimitustehtävissä. Minulla ei ole näppituntumaa siihen, onko paikkojen määrä muuttunut suuntaan tai toiseen. Ilmaiseksi töitä ei kuitenkaan tehdä ainakaan siinä määrin kuin ammattikorkeakouluissa.

Jarmo Häkkinen, SJL: Palkattomuus on pääkaupunkiseudun ja ammattikorkeakoulujen ongelma. Liitossa suunnitellaan selvitystä asiasta, aihe on tärkeä. Olemme keskustelleet tänä vuonna VKL:n kanssa harjoittelutilanteesta ja neuvottelut jatkuvat edelleen.

Elina Saksala, YLE: En ole saanut tietoa siitä, miten harjoittelut sujuvat. Meillä on organisaatiouudistus meneillään ja se voi mahdollistaa entistä monipuolisemman harjoittelupaikkojen tarjonnan.

Pertti Sillanpää, Oamk: Kokemukseni mukaan Ylen valtakunnallisissa yksiköissä harjoitteluista maksetaan normaali palkka, ongelmat ovat aluetoimituksissa, joissa tarjotaan esim. vain ruokalippuja.

Raimo Salokangas, JY: Jyväskylässä yhteistyö paikallisen Ylen kanssa on sujunut erittäin hyvin. Harjoitusjärjestelmä pyörii läpi vuoden, jaksot ovat neljän kuukauden mittaisia, joista ensimmäinen kuukausi on palkaton. Harjoittelusta saa opintopisteitä.

Elina Saksala, YLE: Tiedon saaminen on vaikeaa, koska yksiköt ovat hajallaan ja melko itsenäisiä.

10. Kuulumisia oppilaitoksista ja muilta jäsentahoilta

Ari Heinonen, TaY: Tampereen yliopistossa on meneillään mittava organisaatiouudistus, joka pitää tiedotusopin laitoksen kiireisenä tämän vuoden. Vuoden 2011 alussa vanhat tiedekunnat ja laitokset lakkaavat ja niiden tilalle tulevat schoolit. Tällä hetkellä näyttää siltä, että tiedotusopin laitos on menossa schooliin, jonka työnimi on media school. Tähän schooliin tulisi lisäksi puheviestintä ja mahdollisesti näyttelijätyö ja draamakirjallisuus, mutta tilanne elää yhä.

Kaarle Nordenstreng, TaY: Aiemmin puhuttiin vanhojen tiedekuntarajojen noudattamisesta, mutta jos tiedotusopin laitos olisi osa yhteiskuntatieteiden schoolia, yksiköstä tulisi turhan iso. Opiskelijat liputtivat aluksi yhteiskuntatieteiden puolesta, mutta ovat nyt muuttaneet mieltään ja pitävät media schoolia parhaana vaihtoehtona. Myös yliopiston rehtoristo puoltaa sitä. Yhteistyötä toki tehdään yli schoolien rajojen. Kolmas vaihtoehto tiedotusopille olisi informaatiotieteiden school, mutta se vaihtoehto tuntuu nyt epätodennäköisimmältä.

Tom Moring, SSKH: Tiedekuntamuutoksia on tapahtunut, mutta Soc & komilla on edelleen vahva yhteys Helsingin yliopiston viestinnän oppiaineeseen. Yhteistyötä tehdään myös Arcada-ammattikorkeakoulun kanssa: yhdessä tuotetaan esim. televisiotyön sivuainekokonaisuus.

Tuomo Mörä, HY: Myllerrykset tapahtuivat vuodenvaihteessa, kun valtiotieteellisessä tiedekunnassa sijainnut viestinnän oppiaine tuli osaksi sosiaalitieteiden laitosta. Puskurirahastot napattiin keskushallintoon, mikä johti talouskriisiin. Taloutta on paikattu lisäämällä opettajien opetusvelvollisuutta ja kiinnittämällä jatko-opiskelijoita entistä tiiviimmin opetustyöhön. Nyt näyttää siltä, että puskurirahoja saadaan mahdollisesti osittain takaisin.

Raimo Salokangas, JY: Jyväskylässä ei ole ollut samanlaisia suuria organisaatiomuutoksia kuin Tampereella ja Helsingissä. Rahat menivät keskushallintoon vuodenvaihteessa, mutta emme kanna siitä suurta huolta. Seuraamme Tampereen tilannetta: jos siellä päätetään schoolin yhteisestä sisäisestä, se luonnollisesti vaikuttaa Jyväskylän ja Tampereen yhteistyöhön sisäisessä. Viestintätieteiden laitos joutui hiljattain osalliseksi journalistiikan opiskelijoiden ja Keskisuomalaisen väliseen ”opiskelijakapinaan”, sillä opiskelijoiden kritisoina sopimus oli allekirjoitettu osana uutistyon kurssia. Tieto tuli meille pyytämättä ja yllättäen. Järjestimme neuvonpidon laitoksen, opiskelijoiden ja Keskisuomalaisen edustajien kesken. Oppiaineen kannalta tärkeää oli harjoittelupäivien ja tärkeän yhteistyön säilyminen, siinä onnistuttiin. Opiskelijat jatkavat palkkataistoaan.

Saara Koho, JY: Ainejärjestön puheenjohtaja oli puhunut aiheesta uutistyon kurssin vetäjälle jo keväällä, tieto ei kuitenkaan ollut kulkenut eteenpäin. Asiasta olisi toki pitänyt puhua oppiaineen johdon kanssa ennen irtisanomisten lähettämistä, mutta se ei muuta ydinkysymystä: täytyyhän opiskelijoilla olla oikeus irtisanoa sopimus, jota pitävät huonona. Suhtaudun skeptisesti siihen, että Keskisuomalainen muuttaisi avustajasopimusehtojaan parempaan suuntaan, mutta nyt opiskelijat ainakin tietävät, mitä allekirjoittavat.

Jarmo Häkkinen, SJL: Jyväskylän tilanne heijastelee laajemmin nuorten asemaa tällä alalla: isot mediatilat käyttävät hyväkseen sitä, että alalle koulutetaan liikaa väkeä. Olemme järjestäneet kyselyn nuorten toimittajien tilanteesta ja sen tulokset puhuvat aika karua kieltä: elämä on pätkissä, vakityötä tuntuu olevan lähes mahdotonta saada. Näitä asioita käsitellään pian Pätkätyöseminaarissa Tampereella.

Maija-Leena Nissilä, SJL: Nuorten toiveet tuntuvat olevan niin korkealla, että kun ne kohtaavat tosielämän kanssa, syntyy stressiä.

Merja Karppinen, HH: Haaga-Heliassa vallitsee työrauha, sillä isot muutokset on tehty jo aiemmin.

Pirita Juppi, Diak: Diakin Tutka-julkaisu on uudistunut ja löytyy osoitteesta www.tutkamedia.fi. Se siirtyy mukamme Turun ammattikorkeakouluun ja sen merkitys korostuu entisestään uudessa opetussuunnitelmassa. Hyvin positiivinen kokemus meille on ollut Journalism for Social Change - verkkokurssi, jolle osallistui opiskelijoita ammattikorkeakouluista, yliopistoista ja Ghanasta.

Pertti Sillanpää, Oamk: Meillä ei ole tapahtunut suuria muutoksia, ops-remontti on tosin meneillään. Selvitämme parhaillaan, millaisille markkinoille meidän pitäisi opiskelijoita kouluttaa vuonna 2015. Nuorilla on ongelmansa, mutta myös vanhat toimittajat näyttävät väsymisen merkkejä – ehkä sitä kautta nuorille vapautuu työpaikkoja. Alueelliset journalismin päivät olivat suuri menestys ja niille varmasti tulee jatkoa jossain vaiheessa.

Jarmo Häkkinen, SJL: Joulukuun 8. –10. päivä valitaan ensimmäinen uudenlainen liittovaltuusto liittokokouksen lakkauttamisen jälkeen. Uusi valtuusto tekee varmasti linjavetoja. Kustannusallalle on saatu työehtosopimus. Käräjäoikeus antoi tuomion Etelä-Suomen Sanomille ikäsyrynnästä yt-neuvotteluissa.

Elina Saksala, YLE: Yleisradiossa on meneillään iso organisaatiomuutos. Oleellista on se, että muodostetaan uusi iso julkaisuosasto, joka työllistää 350 henkilöä. Toivottavasti uusi organisaatio on entistä ketterämpi ja toimivampi. Vaikka taloon tulee yt-neuvottelut, niiden tarkoituksena ei ole vähentää väkeä radikaalisti. Ylen tilanne heijastelee koko maan mediakentän tilannetta: on muututtava pärjätäkseen.

11. Kaarle Nordenstrengin historiakatsaus neuvottelukunnan arkistoon perehtymiseen pohjaten

Kaarle Nordenstreng kertoi, että neuvottelukunnan arkisto löytyy Tampereen yliopiston nettisivuilta osoitteesta www.uta.fi/jour -> yksiköt. Nordenstreng esitteli neuvottelukunnan historiasta erottuvat kuusi periodia ja tärkeimmät keskustelunaiheet. Materiaalit löytyvät verkosta ja mappeina tiedotusopin laitokselta. Todettiin, että historia on erittäin mielenkiintoinen ja antaa varmasti aihetta jatkotutkimukselle, esimerkiksi kirjalle.

12. Seuraavan kokouksen aika ja paikka

Sovittiin, että seuraava kokous pidetään Jyväskylässä 14.2.2011. Puheenjohtaja ehdotti, että kokouksessa jatkettaisiin harjoitteluasioiden käsittelemistä ja keskusteltaisiin mm. työhyvinvoinnista.

13. Muut mahdolliset asiat

Tom Moring, SSKH: Pohjoismaiden opettajaseminaari järjestettiin tänä vuonna Lökebergissä, paikalla oli nyt Suomesta vain Soc & kom. Majotus maksetaan osana jäsenmaksua, opettajiensa matkat maksaa jokainen laitos itse. Seuraava järjestämisvuoro on Suomella kahden vuoden päästä. Kun kokous viimeksi pidettiin Suomessa, järjestelyistä vastasi Soc & kom ja erityisesti Henriikka Zilliacus-Tikkanen, joten toivomme, että tällä kertaa joku muu ottaisi vastuun.

Raimo Salokangas, JY: Olen ainoa, joka oppiaineessamme kunnolla ruotsia osaa, joten kiinnostus opettajaseminaaria kohtaan ei ole ollut järin suurta. Nyt kun se järjestetään Suomessa, kiinnostus toivottavasti kasvaa, sillä seminaarin ajankohdan voi valita sopivammaksi (elo-, ei syyskuulle) ja siellä voisi ehkä puhua enemmän englantia. Voin olla apuna järjestelyissä, mutta suuntaan katseet Tampereelle.

Ari Heinonen, TaY: Meillä on meneillään niin rankat sisäiset järjestelyt, ettemme uskalla ottaa järjestelyvastuuta. Voimme toki tarjota Jyväskylälle apua, mutta pelkään, että jos lupaamme hoitaa seminaarin, hoidamme sen huonosti.

Kaarle Nordenstreng, TaY: Seminaari osuu huonolle hetkelle, mutta uskon, että asiaan löytyy ratkaisu. Kyse on kuitenkin pienimuotoisesta tapahtumasta, josta ei juurikaan koidu kuluja järjestäjälle. Seminaari on tarkoitettu opettajille virkistykseksi ja koulutukseksi.

Tom Moring, SSKH: Kiinnostus seminaariin on kasvanut Pohjoismaissa ja ohjelmakin on parantunut. Meillä on Soc & komissa hyvät yhteydet Pohjoismaihin, mutta huolena on se, ettei kiinnostus ylety syvemmälle Suomeen. Suomenkielisissä yliopistoissa yhteyksiin ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota. Kyse ei ole pelkästään kokouksen järjestämisestä, vaan laajemminkin yhteyksien säilymisestä.

Merja Karppinen, HH: Haaga-Heliassa koulutetaan opiskelijoita tapahtumien järjestämiseen, ehkä voisimme tehdä jonkinlaista yhteistyötä seminaarin järjestäjän kanssa.

Päätettiin, että yliopistot keskustelevat keskenään seminaarin järjestelyvastuusta.

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.58.